

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra germanistiky a slavistiky

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Lucie Radová

Název práce: Erörterung zur deutschen Verwaltungssprache aus dem Bereich Steuersystem

Oponoval: Mgr. Marina Wagnerová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn): Cílem práce je dle autorky vysvětlit klíčové pojmy z oblasti daňového systému, představit jednu z institucí z dané oblasti a vysvětlit hlavní znaky správního jazyka pomocí konkrétních příkladů. Jako související snahu autorka uvádí, že by práce měla optimálně sloužit jako pomůcka pro čtenáře, kteří nemají zkušenosti s daným oborem a chtějí si rychle doplnit související znalosti, případně pro zájemce, kteří se chystají pracovat či podnikat v Německu. Hlavní cíl byl v podstatě splněn, přes výhrady oponentky uvedené níže. U související snahy se oponentka domnívá, že práci nelze hodnotit jakou souvislého rádce pro zájemce o práci/podnikání v Německu, protože práce obsahuje velmi různorodé části, z nichž by si případný zájemce vybral spíše jen něco dle svých preferencí, ale také jazykových a odborných znalostí. Užitečné informace by ale v práci bezesporu nalézt mohl.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Autorka práci rozdělila na část teoretickou a praktickou. V teoretické části vysvětluje některé základní pojmy z oblasti daní (kapitoly 2, 4 a 5), a dále do teoretické části zařadila kapitolu *Sprachliche Erläuterungen zum Themenfeld Steuern*. Z pohledu oponentky se již v teoretické části objevují některé problémy, které se pak opakují i v části praktické. Autorka v teoretické části jistě přináší řadu zajímavých informací z dané oblasti i řadu podstatných vysvětlení základních souvisejících ekonomických pojmů. Z pohledu oponentky by zde jen bývalo účelnější řadit kapitoly tak, aby celá spíše ekonomická část byla u sebe. Mezi tyto kapitoly je však vložena právě kapitola *Sprachliche Erläuterungen zum Themenfeld Steuern*, čímž je soudržnost teoretické části poněkud narušena. Oponentka má ale s touto kapitolou zejména problém obsahový. V první podkapitole se autorka věnuje etymologii slova *Steuer*, což je jistě věc zajímavá a hodná zmínění, je ale otázka, jestli bylo vzhledem k její stručnosti nutné na ní stavět celou podkapitolu, nehledě na to, že u etymologických údajů by vždy mělo být uvedeno, z jakého jazyka dané slovo do němčiny přešlo. Sporné je také využití zdroje pro tuto kapitolu, který není jazykovědný, vhodnější by tedy bylo kapitolku doplnit např. o nějaký solidní etymologický slovník. Další podkapitola se jmenuje *Wegfall des Fugenelements*. Název bohužel není přesný (daný prvek v kompozitech, o nichž autorka dale hovoří, někdy odpadá, ale někdy ne) a celkově kapitola svým zařazením do teoretické části vzbuzuje dojem, že výpadek slovotvorného prvku *Fugenelement* je zásadním jazykovědným znakem jazyka z oblasti daní, což takto nelze vymezit. Kapitolu by bývalo bylo vhodnější koncipovat např. jako představení slovotvorných typů, ve kterých se v němčině může slovo *Steuer* objevovat (není to jen kompozice), a následně zahrnutí problematiky prvku *Fugenelement* do kontextu kompozit. Poslední podkapitolu kapitoly 3 tvoří *Häufige Kollokationen*. Obsahem kapitoly je tabulka, v níž jsou dle autorky uvedena nejčastější slovesa, s nimiž se slovo *Steuer* pojí. Přes užitečnost tabulky nelze přehlédnout, že zde autorka nikde neuvádí, kde našla informace, že právě tato spojení jsou nejčastější (zda ji přešla z nějakého odborného zdroje, nebo jde o výsledek jejího vlastního výzkumu), a také neuvádí, odkud čerpala příkladové věty. Zařazení do teoretické části je zde tedy dosti sporné. Vysvětlení ekonomického obsahu termínů je v teoretické části práce jednoznačně zdařilejší a autorka rovněž uvádí zajímavé údaje k vybraným konkrétním daním představujícím nejdůležitější zdroj příjmů pro fiskus Spolkové republiky Německo.

V praktické části práce autorka nejprve charakterizuje jednu vybranou instituci, která se v reálném životě o správu daní stará - Finanzamt Regensburg, kterou podrobněji představuje včetně např. jejího personálu, budovy, kde sídlí, a její činnosti. Další částí práce je kapitola *Verwaltungssprache*, kde se autorka snaží zmínit nejdůležitější znaky jazyka správních textů a uvést příklady z materiálů získaných ve výše uvedeném finančním úřadu. Poslední kapitolu praktické části práce tvoří glosář. Autorka v praktické části práce přináší opět řadu zajímavých informací k problematice daní a daňového systému, není ale vždy jasné, jak některé z nich, např. podrobný popis činnosti finančního úřadu v Regensburgu včetně zmínek o budově finančního úřadu (samostatná podkapitola) souvisí s názvem, a tedy dle oponentky i hlavním očekávaným tématem práce, kterým je postižení znaků *Verwaltungssprache* na příkladu textů z oblasti daní. Autorka se bohužel o provázování jednotlivých částí praktické práce explicitně nesnaží, takže se čtenář spíše sekundárně dopracovává k tomu, že kromě praktické ukázky činnosti úřadu je jazykovým výstupem této kapitoly převzetí části slovní zásoby z ní do závěrečného glosáře. V kapitole věnované *Verwaltungssprache* se objevují údaje, které by bývaly měly být součástí již části teoretické. Tam mohlo být popsáno ukotvení *Verwaltungssprache* v systému odborného jazyka a představeny hlavní znaky, které mohly být poté

analyzovány v části praktické. Autorka v rámci Verwaltungssprache také - poměrně stručně - charakterizuje problematiku nominálního stylu a pasivních konstrukcí v této části odborného jazyka, nutno ale zmínit, že znaky nominálního stylu i důvody využití pasivních konstrukcí v německy psaných textech jsou bohatší, než uvádí autorka, mj. zřejmě i vlivem poměrně úzkého a ne zcela reprezentativního výběru gramatických zdrojů, se kterými pracovala (autorka tak např. vůbec nečerpá ze standardně využívaných gramatických publikací jako je např. *Die Grammatik* od vydavatelství Duden, *Deutsche Grammatik* od Helbiga/Buschi aj. a volí spíše popularizační příručky typu *Crashkurs Grammatik: Ein Übungsbuch für Ausbildung und Beruf*). Také konkrétně k Verwaltungssprache, resp. Rechtssprache jako nadřazené součásti odborného jazyka existuje řada obsahově hodnotných publikací, ze kterých mohla autorka vyčíst další podstatné informace. Praktická část tedy představuje spíše nástin různých praktických problémů z oblasti daní nežli ucelené ponoření se do oblasti Verwaltungssprache jako skutečně jazykovědné tematiky. Praktická část ale i tak přináší různé užitečné informace, např. výběr relevantních pojmů v dvojjazyčném glosáři (byť i zde oponentku překvapilo, že autorka nikde v práci ani v seznamu literatury neuvádí jediný slovník, se kterým by byla při vytváření glosáře pracovala) nebo vysvětlení fungování finančního úřadu v jedné ze spolkových zemí SRN, čímž autorka navazuje na snahu uvedenou u bodu Cíl práce, a sice poskytnout důležité informace čtenáři se zájmem o téma daní nebo o podnikání v SRN.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Bakalářská práce je psána v němčině, projev je kvalitní a po gramatické stránce většinou v pořádku. Občas se v práci objevují drobné chyby různého druhu (interference způsobené vlivem češtiny - v úvodu: *Kenntnisse gewinnen* místo *Kenntnisse erwerben*, chybné vazby sloves - *die Arbeit setzt sich das Ziel* místo *zum Ziel* apod.), které jsou ale skutečně ojedinělé. V názvu práce by oponentka spíše upřednostnila spojení "im Bereich des Steuersystems", což je mimochodem i varianta, kterou sama autorka opakovaně používá v celé práci. Grafické členění práce je přehledné, vkládané tabulky a obrázky mají dobrou kvalitu a přispívají k přehlednému utřídění informací. Odkazy na literaturu jsou v pořádku. V seznamu literatury se objevují drobnější nedostatky, např. by měl být v seznamu podrobně uveden celý právní zdroj *Abgabenordnung*, nikoliv pouze krátký odkaz na jediný paragraf bez přesného udání celého zdroje. Výhrady k formální úpravě jsou ale skutečně drobné.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Celkový dojem oponentky z práce je smíšený. Autorce se nedá upřít kultivovaný jazykový projev v cizím jazyce, schopnost pracovat s řadou náročných odborných termínů, zájem o téma a snaha o postižení různých problémů souvisejících s tématem i ochota získávat informace přímo od odborníků zabývajících se daňovým systémem v praxi na německé i české straně. Tento záběr ale bohužel z pohledu oponentky nebyl spojen do organického logického celku, u kterého by bylo jasné, proč jsou jednotlivé části práce poskládány tak, jak jsou poskládány, a co se jimi autorka snaží vyjádřit s ohledem na název/hlavní téma práce, které bylo primárně postaveno na problému jazykovědném. Kriticky hodnotí oponentka i nedostatek čistě lingvistických plnohodnotných zdrojů k oblasti právního/správního jazyka i k oblasti gramatiky a poměrně skrovnou práci s autentickými zdroji v kapitole Verwaltungssprache. V závěrečném hodnocení ale oponentka přihlédla k tomu, že práce přes všechny tyto výhrady obsahuje cenné praktické ekonomické a nakonec i jazykové informace (glosář, vysvětlení některých pojmů v teoretické části práce apod.). Oponentka tedy nechává rozhodování o známce otevřené pro obhajobu.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

1. V oblasti Rechtssprache, resp. Verwaltungssprache jako podřazené oblasti v rámci německého odborného jazyka se již řadu let vede spor o tzv. *bürgernehe Verwaltungssprache/bürgernehe Rechtssprache*. Mohla byste vysvětlit, co toto slovo znamená a o co v daném sporu jde?

3. Uveďte na základě práce s odbornou literaturou ještě alespoň 2-3 jiné typické znaky nominálního stylu (syntaktické, slovtvorné či jiné) kromě těch, které stručně uvádíte na str. 25. Uveďte také, s jakými zdroji (ať již českými, či německými) jste při zpracovávání této otázky pracovala.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě): **velmi dobře-dobře (2-3)**

Datum: 23. května 2016

Podpis:

